Numĕrul 42. Adaus la Numĕrul 226 al „Dreptăţii“ din 15 (27) Octomvre 1894. Anul I.

FOAIA DE DUMINECĂ

A ḌIARULUI „DREPTATEA“.

Editor: **Dr. Cornel Diaconovich.** Redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisce.**

Se fim cu bună grige!

Talpa şi nădejdea şi viitoriul ţĕrii noastre se razimă in pămênt. Dacă plugarii mici şi mari slăbesc şi n'au nici o putere, ţara noastră incă este slabă şi nu va avé nici o putere. Şi fără putere viitoriul ţĕrii noastre este intunecat şi in timpuri de ispită grea o ţară slabă nu poate da pept şi nu poate resbí cu duşmanii şi pămêntul strămoşilor nostri a avut totdeuna duşmani mulţi şi tari, pentru că ţara este mare, frumoasă şi bogată.

Stăpânitorii ţĕrii incă o ştiu aceasta foarte bine. Ei dară ar fi datori se stăpânească aşa ca talpa ţĕrii se nu slăbească, se nu sĕrăcească, sĕ nu se prăpădească vĕḑênd cu ochii. Ei ar trebuí se grigească ca ţara se nu rĕmână fără propte tari, fără sprigin puternic şi cu rădăcini afunde in vatra ţĕrii.

Dară te doare la inimă când umbli intre oameni, dealungul şi dealatul ţĕrii şi nu veḑi alta de cât numai cum se lăţeşte lipsa şi sărăcia intre plugari şi nu auḑi alta de cât numai tânguiri despre poverile cele multe şi grele.

Iţi sfâşiă sufletul şi te rupe apoi când pe deasupra mai veḑi auneori neputinţa, auneori nevoinţa stăpânirii de a ajuta şi de a apĕra plugărimea, mai ales pe cea românească; când veḑi că pe lângă apĕsarea economică stăpânirea acestei ţĕri mai necăgeşte şi prigoneşte pe plugariul român şi cu alte aspreli şi toveri politice pentru limba şi pentru credinţa sa.

Nu-i vorbă, nici meşteşugurile nu infloresc la noi. Maistorii incă se plâng din puteri şi de abia işi tĕrĕie traiul de pe o ḑi pe alta. Tĕrgurile aḑi sunt pline de oameni, de vênḑĕtori, insĕ goale, foarte goale de cumpĕrători. Toate aceste se intêmplă pentru că plugarii n'au câştig, n'au bani.

Dară povara cea mai mare zace pe plugarii mari şi mici. Aḑi dacă plugariul vine la oraş şi este aşa de norocos de poate vinde de pildă grâu de vr'o 20 sau 30 de florinţi, că-ci grâul este ieftin, apoi stă cu banii a mână pe gânduri, că oare se cumpere vr'un fer de plug s'au vr'o altă unealtă ce-i trebue nesmintit acasă la economia sa, s'au se meargă acasă se astupe gurele halelor din sat, care-l aşteaptă ca bălaurii, pentru ca se nu-i vindă caii sau pânea de iarnă, fără cari inzĕdar îi resare soarele de primăvară, lui şi familiei sale.

Şi dacă am ajuns la aceste timpuri grele, şi dacă vedem că plugarii se topesc şi că pămêntul ajunge tot mai mult in mâna acelora cari cu vr'o câţiva ani mai nainte au venit in satele noastre adunând dêrze şi pene şi au inceput a se imbuiba in sat vênḑênd scump bĕuturile cele mai spurcate şi mai otrăvite, atunci trebue se invinuim in multe privinţe şi pe stăpânirea ţĕrii, care in mare parte incă este de vină la ticăloasa stare la care au ajuns mulţimea de plugari aḑi.

Fără indoială, mulţi dintre plugari incă sunt inşişi de vină la starea lor slabă şi amărîtă. Ei sau au fost prădători şi mai sunt şi aḑi incă beţivi, cărţaşi, necruţători sau fac datorii şi iau imprumuturi grele fără mare trebuinţă sau preste puterea lor, sau sunt chiar lenoşi şi somnoroşi. Insĕ nu chiar de acestia este vorba. Pentru acestia stăpânirea de aḑi este ca plăcinta caldă. Pentru astfel de economi şi plugari numai o stăpânire din cele mai bune şi mai rare din lume ar puté face vr'o rênduială şi mântuire.

Noi vorbim acum de plugarii cei harnici şi vrednici, de simburile cel sănĕtos al economilor nostri. Acestia incă sunt greu ameninţaţi. Pentru acestia este de lipsă se sărim cu toţii in ajutoriu, noi toţi fără deosebire, preoţi, invĕţĕtori, advocaţi, fie-care cu ce poate şi ştie mai bine, cu fapta, cu sfatul, cu poveţe, cu lumina minţii şi a ştiinţei, din inimă frăţească şi cu cuget curat.

N'avem de a perde in această privinţă nici o ḑi, nici un ceas, nici o sĕrbătoare, nici o intâlnire.

Acest necas este mai mare şi mai obstesc, aici in şesurile mânoase ale ţĕrii, unde este tocmai pămêntul cel mai mult şi mai roditoriu şi mai ales unde poporul nostru este şi locueşte amestecat in sate cu oameni de alte naţii şi legi.

Noi cei cu carte am lăsat şi am greşit mult şi mai greşim şi aḑi incă foarte mult in această treabă şi ar fi foarte cu durere dacă tocmai noi ca oameni cu carte am perde mai curênd pofta, tăria şi răbdarea indelungă de a invĕţa, de a povăţuí şi de a lumina pe plugarii nostri.

Toţi de la popor trăim şi unii ne şi inavuţim. Dară dacă stăpânirea este slabă sau neputincioasă sau chiar duşmană nouă şi poporului nostru, nu-i slobod se fim şi noi aşa.

Noi trebue se ne iubim cu mult mai mult poporul, că-ci este al nostru popor bun rĕu aşa cum este, se iubim ţara mai mult ca cei ce stau aḑi la lâna şi la ugerul ei, că-ci este a noastră ţară, moştenită de la moşi strămoşi.

Este urieşă datorinţa ce avem de implinit pretotindinea in fie-care sat, in fiecare casă; este mare lupta ce avem se purtăm ḑi de ḑi; insĕ trebue se o facem, este poruncă firească, este voia lui Dumneḑeu se o facem şi nu ne poate fi greu a le face toate fără osteneală şi cu cea mai bună nădejde, când ştim cĕ o facem pentru fraţi, pentru indreptarea şi scăparea poporului nostru, din al cărui sîn am ieşit cu toţii, sĕraci şi bogaţi, şi de care ne ţinem cu sângele, cu limba, cu credinţa şi cu tot ce ne este scump ca Români.

Timpurile grele, duşmanii cei mulţi fără simţire şi fără inimă ne imping, ne indeamnă şi ne silesc se facem toţi Românii o legătură strînsă şi tare de lucrare, de luptă şi de apĕrare, dacă nu vrem ca timpurile vitrige se ne inghită vĕḑênd cu ochii şi duşmanii se nu ne măture de pe faţa pămêntului. Căci un popor fără avere, la noi, fără avere de pămênt puţin numeră, este rob celui cu avere, este ca şters dintre cei vii.

Ce e drept, suntem mulţi, suntem un mare popor intreg şi sănĕtos incă, dară şi lipitorile sunt multe şi feliurite ce sug sângele şi storc mĕduva acestui vechiu şi măreţ trunchiu de popor. Suntem asemenea averii bogatului, care incă se sfarimă şi se risipeşte dacă nime nu ingrigeşte cu drag, cu dor şi cu sporiu de ea.

Astfel de cugete trebue se ne umple capul şi astfel de dureri trebue se ne pĕtrundă inima, când cetim şi auḑim multele ştiri neplăcute şi intristătoare din ţinuturile şi satele locuite de Români. In deosebi trebue se ne facă grigi şi gânduri grele când auḑim, că aici s'a perdut o moşiă românească pentru beţiă, colo alta pentru datoriă, aici una pentru necruţare, colo alta pentru alte slăbiciuni şi pĕcătoase lucruri.

A sosit ceasul din urmă şi e timpul se ne lăpădăm de toate câte ne-ar putea smulge pămêntul din mână. Lupta intre popoare aḑi este aprigă şi fără milă. Cel treaz, lucrătoriu şi răbdătoriu va invinge, cel intunecat, trândav şi slab de inger cade şi cel ce cade aḑi, nu se mai ridică nici după sute de ani sau pere chiar de tot.

Este ceasul din urmă, fraţilor plugari, se fim cu bună grige şi se nu uităm nici o clipită, că la noi stăpânire şi viitoriu va avé numai acela al căruia este pămêntul ţĕrii!

Uica Iuon.

Intêmplările de preste sĕptĕmână.

Timişoara, in 25 Octomvre 1894.

(Nenorocirea de la Anina. Congregaţiunea şi deputaţiunea Caraş-Severinului. Nou proces de presă. Dieta de la Pesta. Nebunia cea mai nouă. Ţarul Rusiei bolnav de moarte). Sâmbĕtă, in 20 Octomvre n. a. c. la 4 oare dimineaţa s'a intêmplat in băile de cărbuni de la Anina lângă Oraviţa, comitatul Caraş-Severin, una din cele mai infiorătoare nenorociri. Se ḑice, că bieţi doi băieşi nu s'au ţinut de rênduiala bună şi n'au ascultat de porunca dată, ci ca se câştige mai multă simbriă la sĕptĕmână, au spart cu dinamită sdeabii de cărbuni de peatră. Sfêrşitul acestei fapte nesocotite a fost groaznic. Gasurile din baiă s'au aprins şi au esplodat cu tunete groaznice. Apĕsarea aerului şi flacările de foc au pêrlit şi au omorît intr'un chip infricoşat aproape la 80 de ocnari din băi. Preste 60 inşi au murit intre chinuri mari şi i-au imormêntat.

Cei mai mulţi nenorociţi au fost Români din Sasca, Ciclova, Anina, Maidan, Oraviţa, capi de familiă au fost preste 50 inşi după cari au remas in necas mare veduvile şi la aproape 100 copii. Durerea şi necasul este cu atât mai mare, că cei mai mulţi au trăit numai in concubinat şi au avut copii nelegiuiţi, cari după lege n'ar avé drept de pensiă şi soartea lor atêrnă dară numai de mila şi bunăvoinţa stăpânilor acelor băi, cari incă au suferit preste şeseḑeci de mii de floreni pagubă pân acuma.

O astfel de nenorocire nu s'a intêmplat doară nici când in băile din această ţară. Nu-i mirare dară dacă toată lumea este inverşunată şi bagă vină şi acelor slusbaşi, cari n'au avut destulă grige. Timp de vr'o trei luni nu se va puté lucra nimic in băi. Vom vedé acum ce va mai scoate la iveală cercetarea judecătorească.

Este datorinţă frăţească şi creştinească acuma se ajutăm şi se mângâiem pe sermanii nevinovaţi remaşi după nenorociţii ocnari. —

In adunarea comitatului Caraş-Severin, ţinută in 15 Octomvre in Lugoş, sluşbaşii au cerut se voteze incredere şi părtinire nouilor ministri Eötvös şi Festetich, pre cum şi mulţămită fostului ministru Bethlen, care a făcut coloniile străine la Făget. Membrul Dr George Dobrin advocat in Lugoş, sprigjinit de membrii I. Ionaş din Caransebeş, P. Călciunariu din Orşova şi de ceilalţi membri români neatêrnători au votat in contra acelei propuneri, arĕtând, că acei ministri nu sunt vrednici de increderea şi sprigjinirea poporului român, că-ci numai bine n'au făcut Românilor. Domnii cei mari s'au cam nĕcăgit, insĕ n'au avut in cătrău. —

Mai minunat insĕ este, că acum se va duce o deputaţiune mare din comitatul Caraş-Severin la ministeriul din Pesta, ca se-l imboldească cu rugarea se isprăvească odată mulţimea de lucruri de ale comitatului, ce stau baltă, neisprăvite de mult timp la ministeriu. Apoi se ne mai mirăm, că multe lucruri merg aşa ticălos aici la noi in satele şi oraşele noastre? In fruntea deputaţiunii va fi fişpanul insuş, cu viceşpanul şi cu mai mulţi membri fruntaşi români, pre cum Episcopul Mihályi, advocaţii C. Brediceanu, Tit Haţieg, Dr. G. Popoviciu ş. a. —

In 23 Octomvre s'a pertractat in Clusiu (Ardeal) cel mai nou proces de presă al „Foii Poporului“ din Sibiiu pentru un articol publicat in acea foaiă. Redactorul G. Moldovan a fost osêndit la opt luni prinsoare şi 50 fl. gloabă, eară proprietariul foii Tit Livin Albini la 2 luni inchisoare, 42 fl. 13 cr. cheltuieli şi 300 fl. sĕ se smulgă din cauţia foii. —

In şedinţele sale din urmă Dieta ungurilor de la Pesta eară a primit legile bisericeşti, pe cari le-a respins casa magnaţilor. Acele legi păgâne dară eară se vor iví in casa magnaţilor spre cernere nouĕ. Se dă cu socoteală, că acolo eară se vor ciupelí bine şi se vor respinge din nou. —

Nebunia cea mai mare şi cea mai cu coarne o cetim in o foaiă patriotică din Pesta, care propune ca in viitoriu numai acela se aibe dreptul de alegere, numai acela se aibe droptul de cetăţan, numai acela se poată cumpĕra şi avea moşiă, care va şti ungureşte, altu ba.

Dacă merg trebile aşa, apoi ne rugăm prea frumos se aibe dragostea patriotică şi vitejia şi mai pună o coadă la acea lege şi ḑică, că numai de la aceia se primesc dările, numai de la aceia se primesc sluşbele la cătăniă şi celelalte multe plătiri şi datorinţe, cari ştiu ungureşte, de la alţii ba.

Ce hohot va fi in lumea mare, când va mai auḑí şi această mai nouă poftă patriotică şi inţelepciune pintenogă.

Adevĕrată politică de husari! —

Lumea este plină cu ştirea, bucinată de toate foile, că impĕratul sau ţarul Rusiei este greu bolnav, că toată familia s'a adunat impregiurul patului ţarului bolnav, care sufere de o boală ce nu s'ar mai puté vindeca.

Domnul cel mai puternic, omul cel mai sănĕtos al Europei, aḑi este o umbră neputincioasă. Sĕrmanul ţar! Isvorul boalei se nu fie oare blăstemurile Sibiriei, ale prigonirii libertăţii şi ale incătuşerii demnităţii omeneşti?!

Fapte groaznice.

Mai mulţi oameni din comuna Ghilad, cercul Ciacovei, comitatul Timiş, au fost in redacţiunea noastră şi ne-au raportat, că in 17 Octomvre n. a. c. la 4 oare după ameaḑi locuitoriul Iorgovan Voda intâlnindu-se cu primariul sau chinesul Iosif Cărăbeţ, a slobozit in spatele primariului pistolul umplut cu dărabe de plumb şi apoi s'a ivit insuş la gendari şi s'a dat lor legat.

Oamenii mai spuneau, că primariul incă este unul din aceia pe care făimosul fibirĕu al Ciacovei, l'a pus cu sila in scaun, contra voinţei poporului; că acel chines incă a fost unul din aceia care negru de pĕcate a implinit numai voia fibirĕului şi a altor sluşbaşi mai mari, numai nu voinţa comunei şi care a fost pentru şcoala comunală, pentru kisdedovo şi pentru tot ce nu-i românesc curat, drept şi cu lege.

Eară Iorgovan a fost un om de omeniă şi pacinic, insĕ necăgit şi amărit prin prigoniri şi apĕsări. —

Un corespondent din Valea Almăjului ne scrie mai pe larg, că prin fărădelegile strigătoare la ceriu, câte s'au intêmplat şi se mai fac mai ales in comunele notariatului cercual Bănia, Rudăria şi Gêrboaţi, poporul este preste fire amărît şi necăgit. Şi

FOIŞOARA.

Din revoluţia Bulgarilor.

Un caracter din lupta de eliberare a Bulgarilor.

(Din scrierile Dlui Coriolan Brediceanu).

(Incheiarea).

D'odată aduseră pe Caimacanul turc, carele s'a ascuns până s'au petrecut cele inşirate după haremul sĕu, inaintea lui Botoff. Cu mâna tremurândă inbia turcul orologiul sĕu şi unele monete de aur poetului şi Voevodului, ḑicênd: „Acestea le am Effendi — acestea ţi le dau!“ Dar in Christo Botoff se revolta şi poetul şi Voevodul. „Daţi o piesă de aur către cele a lui“ — ḑise Voevodul intorcêndu-se cătră ai sĕi, apoi respunsă turcului spăriat: „Eaţi banii Efendi şi spune semenilor tĕi, că noi nu suntem lotri, ci mergem se eliberăm poporul nostru, şi pe pacinicii tĕi correligionari de paşă şi cercesi, noi suntem pe câmpul de luptă, dar nu in jaf şi hoţiă.“

„Allah se-ţi cinstească viaţă şi sănĕtate“ mormăí turcul, de şi nu se incredea de feliu in cuvintele lui Botoff şi numai despre acea era in indoială, că oare viu sau mort îl vor arunca in Dunăre. Naia „Radeczky“ intr'acea urma cursul inainte după disposiţiunele Voevodului şi in scurt timp — mulţămită conducerei escelente a căpitanului plin de esperinţă — bulgarii putură cu ajutoriul unor scânduri, pune piciorul pe uscat fără nici o pedecă. După naie vâlvăeau matrosii cu căciulele cătră ceata lui Botoff — căci şi ei erau slavi — Dalmatinieni; după ţĕrmurile Dunărei induna ceata bulgărească steagul fâlfâind şi in braţele vânjoase ridicau puştele. Apoi grăbí „Radeczky“ pe Dunăre in sus cu toată puterea, eară ceata lui Botoff saluta cu „hurrah“ primele cuvinte ale lui Botoff pe pămênt bulgar şi intonând cântarea lui Stambuloff: „Noi nu umblăm după avuţie, nici după mărire şi nici după aur“, păşí voiniceşte inainte. In acest moment nu au fost om pe lume mai fericit de cât Botoff.

In 18 Maiu, o ḑi după descălecarea, Christo Botoff au căḑut pe câmpul de luptă.

Eată cum:

In 18 Maiu pe la ameaḑi au ajuns ceata rescolătorilor, in continu luptând contra hordelor mai numĕroase ale cercesilor cari i urmăriau, şi, respingêndu-i, ajungeau la cel mai 'nalt punct aşa numitul „Milen-Kanyk“. După puţin repaus s'au clădit trei ziduri de peatră treptat unul peste altul şi după acestea s'au retras ceata a lui Botoff. Cel mai espert intre ei, haiducul Macedoniei Pero a condus această lucrare. Voevoda Botoff comandă aripa dreaptă, eară adjutantul sĕu Woinovszky aripa stângă. Tufe aşeḑase in faţa zidurilor ca ăstmod se-şi asecure un câmp cât de sigur de puşcat şi stau gata cu puştile pline. Numai puţine dintre puşti au fost de sistemul nou, cele mai multe au fost puşti bĕtrâne de umplut pe de nainte, cari ş'au făcut poate slujba şi pe câmpiele Bosniei.

Despre pregătirea luptătorilor se inţelege că nu-i vorbă, nu s'a putut face, nici pentru prima-oară au avut puşca in mână pe naia „Radeczky“. Muniţiune incă nu era prea multă. Trebue se te miri de uşurinţa cu care s'a incercat a cucerí Bulgaria.

Atacul cercesilor urmă după câteva ceasuri. Bujaci şi curăgioşi cum erau turcii şi cu dispreţ cătră creştini — Rajah — şi desponsiderând puterea acestora de resistinţă, inaintară cercesii până aproape de zidurile lor de peatră ale cetei bulgăreşti, dar in sfêrşit fură siliţi, de focul continuu şi vehement al bulgarilor, a se retrage cu mari perderi.

La o indepărtare afară de linia de puşcat

aceasta nemulţumire creşte cu atât mai tare că plângerile poporului nu se ascultă şi nu se iau in băgare de seamă.

Urmarea aeestei stări au fost, că in 9 Octomvre noaptea la 12 oare a esplodat o patronă de dinamit pe fereasta casei de durmit a notariului cercual. Dinamitul a sdruncinat tot din casă, chiar şi patul in care durmea notariul urgisit, care insĕ ca prin minune a scăpat numai cu loviri uşoare.

Ve puteţi dară inchipuí, scrie corespondetul, cât de adêncă trebue se fie amărîciunea şi cât de mare suferinţa, când şi blândul şi răbduriul popor de aici nu mai ştie cum se scape, cum sĕ-şi uşoreze soartea, de cât numai cu ajutoriul dinamitei şi a altor mijloace omorîtoare de viaţă.

Ce o se fie sfêrşitul la astfel de stări triste? N'au ochi, n'au urechi, n'au inimă ocârmuitorii pentru suferinţele poporului? Ce o se fie sfêrşitul? Dee-şi seamă cei respundĕtori.

Românii din Torontal.

Lupta Românilor din Dobriţa.

Din causa despărţirii ierarchice de către Sêrbi, in ḑilele trecute Sêrbii s'au apucat cu bătăi contra Românilor. Pe Todor Rista (Ristin), om de omenia in vêrstă de 68 ani, l'au bătut cu bâta şi l'au doborît la pământ şi totuş eară pe cel bătut l'au arestat. Asemene l'au atacat şi l'au bătut şi pe Lazar Rista (Ristin). Românii de şi ţin ca ferul unul cu altul şi de şi sunt in maioritate, ei totuş vreau şi doresc din inimă ca pe calea legii sĕ se hotărească despărţirea lor de către Sêrbi.

Onorata delegaţiune congresuală şi ven. consistoriu diecesan din Caransebeş n'are dară de a mai tândălí, ci binevoiască şi facă-şi datorinţa deplin şi fără intârḑiare, că-ci de acum incolo a lor va fi respunsabilitatea.

Românii din Dobriţa şi Panciova din nou au subşternut rugare la comitetele administrative competente din Panciova şi Becicherecul-mare pentru infiinţarea şcoalelor române, pentru ca copii lor se nu fie siliţi contra legii sĕ cerceteze şcoalele sêrbeşti.

Ar trebuí infiinţate şcoale româneşti incă in Marghitiţa, Samoş, Sefcheriu, Borcia şi alte comune mestecate cu Sêrbi. Despre resultatul acestor rugări asemene vom raporta fără intârḑiere. —

Pentru fondul infiinţêndei parochii române gr. or. in Omoliţa, au contribuit din nou protopresbiterul Trifon Miclea 5 fl. Procopie Ţeran, econom in Uzdin 1 fl. v. a.

*

Document comemorativ. Conceput in a. 1894 cu ocasiunea ridicării templei sântei biserici din Toracul-mic, şi aşeḑat in internul templei pentru posteritate.

O scurtă schiţare din istoria comunei şi instituţiunile ei culturale.

La a. 1765 au venit cam 180 de familii din Sirdin — astăḑi Schöndorf — de lângă Mureş, formând comuna de aḑi Toracul-mic, aşeḑată pe partea stângă a canalului Bega şi locuită esclusiv de români de religiunea gr. or. ortodoxă.

Anul edificării bisericii cei dintâiu şi a deschiderii şcoalei prime nu se ştie cu positivitate, din tradiţiune insĕ se ştie că atât biserica cât şi şcoala dintâiu se aflau in strada a II-a de la canalul Bega, uliţa II — Kreizgasse — din spre rĕsărit, colţul umbros tot in partea de către rĕsărit.

Câtva timp mai târḑiu, s'au edificat altă biserică şi şcoală nouă in centrul comunei, şi anume edificarea bisericii s'a inceput la 1823 şi s'a terminat la a. 1829, eară şcoala lângă aceeaşi biserică de partea despre miaḑă-ḑi, s'a edificat in a. 1826, cari ambele se află şi până in ḑiua de astăḑi, in stare bună.

In a. 1854 s'a mai infiinţat o şcoală pentru fetiţe care a durat până la a. 1867, când apoi prin ordinaţiune mai inaltă consistorială, s'au prefăcut ambele şcoale in şcoli micste atât pentru băieţi cât şi pentru fete; şcoala fetelor de la infiinţarea ei până la a. 1885, din impregiurări nefavorabile a fost tot in casă inchiriată, eară in acest an s'a edificat o zidire corespundĕtoare pentru ambele clase, situată spre resărit lângă biserică. In a. 1888 s'a despărţit fetele de către băieţi, infiinţându-se clasă anume pentru fete in edificiul şcoalei vechi, eară băieţii s'au impărţit şi organisat in 2 clase, I—II.

In a. 1891 comitetul şi sinodul nostru parochial avênd in vedere sporirea numĕrului pruncilor obligaţi la şcoală, au infiinţat mai o clasă nouă pentru băieţii incepĕtori — in casă inchiriată — şi astfeliu comuna noastră de presinte poşede trei clase pentru băieţi şi una pentru fetiţe.

Biserica de acum de la edificarea ei până in presinte, a primit mai multe reparaţii esterioare, eară in lăuntru a fost proveḑută cu o templă de scânduri, văpsită marmuriu, şi proveḑută cu iconi din biserica veche, eară in a. c. 1894, luna lui Septemvre, s'a decorat cu o templă nouă sculptată de sculptori români din comuna Berlişte, cottul Caraş-Severin, diecesa Caransebeşului, cu numele Nistor Bosioc şi fiiul Iosif, pingată şi aurită de un pictor român Filip Mateiu născut in Igriş şi locuitor in Bocşa, tot prin acesta s'a pingat in acelaş an şi intreaga biserică.

Comuna de la venirea ei până astăḑi este curat românească, numerând de present circa 3000 de suflete de religiunea gr. or. ortodoxă, avênd un teritor de 116 sesiuni pământ arător şi vr'o 580 jugere islaz (imaş), grădini, estravelane şi industrial, şi circa 500 numere de case.

Bisericeşte comuna e impărţită in două parochii, fungând ca parochi actuali: preotul Vichentiu Petroviciu, născut in loc, din părinţi plugari, şi preotul Vasilie Domşa, născut tot din părinţi plugari in Transilvania, comuna Baica. Ca corporaţiune bisericească se află sub iurisdicţiunea diecesei Aradului, a cărei episcop actual este Ioan Meţianu, protopresbiteratul B. Comloşului, al cărui protopop este Paul Miulescu, născut in comuna noastră Toracul-mic.

Şcoalele totdeuna şi până de presinte au fost confesionale, invĕtători actuali sunt: la clasa I Atanasie Lipovan in mod provisoriu, născut in Sân-Nicolaul-mare; la clasa II Ioan Rotariu provisoriu, născut in Sarcea-rom.; la clasa III Georgiu Serb inv. definitiv, născut in Voiteg, eară la clasa fetelor Lucreţia Georgeviciu, născută Ambruş in Arad eară in mod provisoriu.

Politiceşte comuna aparţine cercului administrativ Becicherecul-mare cottul Torontal, avênd de notariu in funcţiune pe Teodor Checi, născut in loc, din părinţi plugari; de vicenotariu pe Adam Albu din Sarcea-rom.; de jude com. Vichentie Balos; vice-

---

se adunau cercesii şi aşteptară intărire. Aceasta le-a şi sosit. Bulgarii insĕ nu numai că nu o ştiau, ci ei aşteptau ca bulgarii din satele invecinate rescolându-se se sară şi sĕ se alăture steagului lor. Cercesii incepură atacul de nou, incungiurară intăritura bulgarilor de toate părţile şi păşiau incet şi scutiţi de tufiş. Pe acest timp se vedea din nălţimea intăriturei bulgăreşti Mileu-Kanyk, o masă intunecoasă, care se apropie pe drumul de către Wratza. Botoff îşi indreptă ochianul sĕu intr'acolo şi strigă vesel de fericire: „Vine ajutoriu fraţilor!! Inainte fraţilor! Watza arde! Inainte, incă nu suntem părăsiţi! Pe inimic! Inainte!“ Şi cu un „hurrah“ eşiră bravii eroi din zidurile lor de peatră şi năvăliră asupra cercesilor. Acestia nu putură resista la atacul neaşteptat şi fugiră pe coama dealului la vale. Bulgarii fură rechemaţi prin cornul lui Botoff in posiţiele lor. Le era sete, le era foame, sĕrmanilor luptători, erau frânţi dar nici in cap nu le pica a se gândí la suferinţele ce le stinge puterile. D'odată — incântaţi de isbânda armelor lor — toţi au fost peste mĕsură veseli şi fericiţi. Speranţa sântă a ridicat curagiul infrânt, eară erau insufleţiţi pentru scopul măreţiu in tocmai ca şi in momentul când au părăsit vaporul „Radeczky“. Voevodul strălucia de bucurie, umbla cu paşi mari inpregiur şi făcea la planuri peste planuri. „Până acum ne aflam incă in Turcia proprià, deci in ţeară strĕină“, ḑise el, „până acuma a fost greu pentru noi. De la Wratza la vale — in Sofia, Panegjurista, Copristiţa, Etropal, Karlova, Slivno şi incă multe alte oraşe fâlfâia deja steagul bulgăresc şi afurisiţii de turci sunt deja isgoniţi“. Unii dintre feciori incepură chiar se-şi cânte. Incet cu incetul se apropiară trupele ausiliare pornite din Wratza către Mileul-Kanyk, se putea observa aceasta pe praful ce se aridica inrotându-se sus in aer, de şi era tufiş in inpregiurul intăriturei a cetei bulgăreşti. Acei călĕtori necunoscuţi se părea că au grabă mare, ce cu atât mai mare bucurie umplea pe apĕrătorii de la Mileu-Kanyk cu cât trupele ce credeau ei că le vin lor intru ajutoriu, trebuia se atace pe napurasii cercesi in spate. In sfêrşit ajunse ajutoriul nemijlocit lângă posiţia cetei bulgăreşti şi stăteau faţă in faţă unii cu alţii.

Acestia sunt soldaţi turceşti! strigă unul dintre ostaşii bulgari .... Ca trĕsnetul fulgerului resună aceasta strigare in urechia fie-căruia. Da, armata care a venit a fost turcească, şi a venit din Wratza intru ajutoriul cercesilor cari erau strimtoraţi de eliberatorii lui Botoff — şi acestia credeau, că lor le vine ajutoriu se inpingă cercesii şi se plece inainte cu steagul eliberărei triumfător! Ce desamăgire. Trupa turcească, sosită cam 100 de oameni, se postară in dosul cercesilor in colone, un signal de comandă resună, şi auḑiră cuvinte de comandă şi cercesii năvăliră asupra bravilor bulgari. Pe toată linia se intinse luptă crâncenă desperată. Fesele roşii ale soldaţilor turci, cornurile turceşti, strigatele de comandă, toate toate bine cunoscute şi cugetele incă din copilărie de voinicii bulgari, — e şi superflu se mai spun — făcură o desperată inpresiune asupra tuturor. Durere, desamăgire şi adâncă desperare domnia in tabera bulgărească. Toţi tăceau. Privirile plecate ale feciorilor trântiţi lângă tufişul verde se intâlniră şi toţi ḑiceau intr'un glas: suntem perduţi!

Cercesii inaintau siguri de invingere, increḑuţi in preponderanta lor putere. Aici au creḑut ei că au pus mâna pe o ceată mai mărişoară de rebeli — şi o se-i cureţe. Inapoia cercesilor păşiau precaut trupele turceşti şi incungiurau pe bieţii bulgari de toate părţile. Botoff — s'a schimbat de tot. Nici incredere — nici desperare nu se putea cetí din faţa sa — era liniştit şi mân-

jude Ioan Spăriosu, eară de cassariu Cira Petru.

Afacerile comunei bisericeşti se conduc pe acest timp de următorii membrii ai comitetului parochial: Vichentie Petroviciu paroch ca preşedinte, Vasilie Domşa par. pers. sinodului par., Georgiu Serb inv. ca notariu com. par., Teodor Checi not. com., Vichentie Balos jude com., Ioan Spăriosu vice-jude, Cira Petru cassariu, Pavel Petcuţiu epitrop I, Damian Martin epitrop al II, Filip Ursu epitrop al III, Andrei Damian, Vichentie Iancuţiu, Teodor Poppi, Vichentie Martin, Vichentie Petroviciu, Tadia Iancu, Rista Ursu, George Ursu, Lazar Spăriosu, Toma Ocolişanu, Toma Bontilă m. zidar, Costa Ocolisan, Floria Nicolin, Cira Bure, Lazar Balos, Ioan Balos, Teodor Paunescu, Ioan Damian, Vasa Nicolin toţi economi, Nicolae Jurca şi Pavel Marian măestri călţunari.

Templa s'a ridicat pe spesele locuitorilor români din comună, eiectându-se pe fiecare sesiune in decurs de 4 ani anualminte câte 4 fl v. a. şi pe fie-care numer câte 1 fl. 50 cr. eară eventual 2000 din banii bisericii, preţul templei aurită şi pictată este 3900 fl, eară pictura păreţilor 1100 fl, peste tot 5000 fl. v. a. — Toracul-mic, in 1 Octomvre 1894.
V. Petroviciu preot.

România.

Princesa ereditară a României a dat naştere unei princese, Joi in 11 Octomvre la 11 oare şi 10 minute in castelul Peleş. Atât princesa mamă, cât şi princesa mică sunt in perfectă stare de sănătate. Noua născută va primí numele de Elisabeta. Capitala şi toate oraşele din România, la primirea acestei ştiri, s'au impodobit sărbătoreşte. „Timpul" ḑice: Anul trecut, aproape pe vremea aceasta, s'a dăruit ţerei un principe, implinindu-se astfel aşteptarea cea mai mare şi mai fierbinte a tuturor Românilor. Anul acesta ni-s'a dăruit o principesă. Naşterea principesei e o mare bucuriă, o mare alinare pentru familia regală. Sunt ani de ḑile, de când, fără o clipă de răgaz, iubita noastră regină plânge cu lacrimi amare pierderea gingaşei sale fiice. Durerea aceasta aşa de adêncă, pe care nimic n'o poate alina, capĕtă acum o dulce mângâiere: durerosul gol se umple, nesecata jale se curmă. O vieaţă nouă se incepe pentru dinastie şi pentru naţiune. Credinţa in viitoriul nostru se intăreşte, şi cu mult uşuraţi, putem păşi mai energic inainte. Furtunile, ce ne-ar mai păstra soartea, ne vor găsí mai intăriţi: căci linişte şi mulţumire e in casa noastră. —

*

Despre manevrele oastei române cetim in foile fraţilor nostri de dincolo următoarele:

Toţi oficerii generali şi superiori se strênseră in cerc impregiurul Majestăţei Sale, care făcû critica manevrei cu o competinţă cunoscută şi apreţiată de intreaga armată. In urmă, Suveranul arătă inalta-i mulţumire dlui ministru de resbel, dlui şef al marelui stat-major şi dlor comandanţi de corpuri de armată pentru silinţele, ce au pus spre reuşita acestor manevre, esecutate cu un efectiv de 35.000 oameni, cel mai mare, ce s'a strêns până acum pentru asemenea scop. Oficerii adunaţi salutară cu strigări entusiaste cuvintele Regelui.

De pe câmpul de defilare, Majestatea Sa, impreună cu Auguştii oaspeţi şi cu Principele moştenitor, incungiurat de un numĕros statmaior, se intoarse călare in oraşşul Văslui, unde la oarele $5^1/_2$, ajunse la cartierul regal.

La oarele 7 seara, Suveranul oferí un mare banchet la palatul administrativ, la care luară parte in total peste 140 persoane.

La sfêrşitul mesei, Majestatea Sa ridică următoriul toast:

„Cu un simţemênt de mândrie am străbătut, in aceste ḑile de manevră, vechile câmpuri de luptă, pe cari marele Domn al Moldovei a câştigat cea mai strălucită isbândă, care a hotărît de viitoriul ţerei şi a avut chiar o inrîurire asupra evenimentelor din Europa. Numele lui Ştefan-Vodă şi vitejia ostaşilor sĕi găsia atunci un puternic rĕsunet in toată lumea creştinească, şi faptele sale rĕsboinice au rĕmas pururea, ca o vrednică pildă pentru neamul românesc. Ele au implântat intr'ênsul virtuţile militare şi după 400 ani, urmaşii vitejilor din trecut au dobêndit, prin sângele lor, mărirea şi neatêrnarea României. Salut, dar, cu deosebită bucuriă, in aceste locuri istorice, o mare parte a armatei mele, sigur fiind, că ea totdeuna va fi pĕtrunsă de inalta sa datoriă. Ridic păharul Meu in onoarea corpului III şi IV, cari şi-au atras, in timpul manevrelor, viua Mea mulţumire. Sper, că veţi păstra, de aceste ḑile pline de invĕţătură, o amintire tot aşa de adêncă, pre cum este bucuria, ce o resimt de a mĕ găsí in mijlocul D-voastre.

Sĕ trăiască armata!"

Aclamaţii vii şi călduroase salutară augusta cuvêntare.

Apoi Majestatea Sa mai adăugă:

„Al doilea păhar îl ridic in onoarea judeţului şi oraşului Văslui, cari cu dragoste şi bucuriă m'au intêmpinat impreună cu armata. Mulţumindu-le de călduroasa primire, urez judeţului şi oraşului prosperitate şi bogăţiă, ear locuitorilor sănĕtate".

După acestea dl ministru de resbel rostí următoarele cuvinte:

„Sire! Este o mare fericire pentru armată, când Majestatea Voastră se află in mijlocul ei. Această fericire, Sire, o are mai in toţi anii, când Majestatea Voastră o dirigează la manevrele mari, instruind'o şi pregătind'o pentru ḑiua, când va fi chiămată a-şi face din nou datoria, aşa pre cum Majestatea Voastră, când a sosit acea ḑi mare, V'aţi pus in capul armatei şi aţi condus'o la gloriă, inscriind cea mai frumoasă pagină militară in istoria ţerei, pagină, pe care secolii nu o vor puté şterge, pre cum patru secoli n'au putut şterge glorioasele pagini ale lui Ştefan-cel-Mare, a cărui umbră a trebuit se tresară, când Majestatea Voastră, cu o armată independentă şi glorioasă, aţi manevrat pe locurile acelea, pe cari el a luptat pentru neatêrnarea şi mărirea ţerei, astfel cum Majestatea Voastră a luptat, câştigând'o şi implântând'o pentru veci.

Armata, recunoscĕtoare Majestăţei Voastre, plină de devotament, priveşte trecutul sĕu cu mândriă şi aşteaptă viitoriul cu incredere, strigând din tot sufletul:

Se trăiţi Sire!

Se trăească M. S. Regina!

Se trăească AA. LL. RR. Principele Ferdinand şi Principesa Maria!

Se trăească Principele Carol!

Se trăească ilustrii nostri oaspeţi, A. S. Principele de Meiningen şi A. S. R. Principele de Coburg!"

Cuvintele acestea inflăcărară pe oaspeţi şi in timp de câte-va minute, sala rĕsună in strigăte de „ura" şi „trăească".

La oarele $8^1/_2$ se făcû o retragere cu facle şi se trase un foc de artificii la grădina publică din deal, situată in faţa palatului administrativ. Regele eşi in balcon şi fû viu aclamat de numĕroşii cetăţeni, ce se grămădiseră impregiurul palatului.

Sânţirea bisericei gr. cat. din Cârneşti.

(Incheiarea.)

In Cârneşti sub mândra poartă triumfală a fost P. S. Sa intimpinat de vicariul tractului m. on. Ioane Ianza in fruntea preoţimei, invĕţătorimei şi poporului tractual asemenea cu o vorbire frumoasă, ear' in uşa bisericei l'a intêmpinat parochul local. La amêndouĕ vorbiri P. S. Sa a mulţămit şi pentru scurţimea timpului a dispus indată inceperea inseratului inpreunat cu manecatul şi consacrea bisericei, şi abia după finirea acestora se dede bunul părinte puţin repausului.

A doua ḑi, ḑiua duminecei, limbile de fer din turnul bisericei, chiemau cu sunete de bucuriă pre fii locali şi din giur la s.

---

dru. Fără privire la persoana sa păşia in ploia de plumbi şi strigà fraţilor sĕi se nu cruţă cu patroanele. El ştia că sfêrşitul sĕu e aproape. Ascunşi după bolovanii de granit au respins bulgarii toate atacurile. Cu inceperea intunerecului de noapte, s'a făcut o pausă. Cornurile turceşti rechiămà pe soldaţi, eară rescolaţii alergară in toată pripa după apă, ca se-şi stingă focul setei ce le uscau grumazii. Botoff voí sĕ se scoboară cu unii de ai sĕi in vale. Pe drum voí se odihnească niţel, dar cornurile turcilor resunau de nou. Botoff se sculă ca se arunce o privire cătră locul de unde se vĕḑură soldaţii turceşti. In acest moment şuera un plumb şi Voevoda lovit in frunte, căḑû la pământ. Nici un cuvênt, nici o privire nu mai avû el pentru ai sĕi; el inchise ochii ca se nu-i mai deschidă.

Au ajuns, ce in fantasia sa poetică i-s'a părut mai glorios — a murí pe câmpiele verḑi a munţilor balcanice pentru naţia sa şi drepturile ei. In trista faptă, s'a prefăcut acest frumos vis al seu. Corpul sĕu era intins pe erburile şi florile mirositoare a le pământului patriei sale scumpe, soţii sĕi ingenunchiară in prejurul sĕu şi steagul „Libertate ori moarte" fâlfâia deasupra sa. Moartea a fost partea lui in lupta de eliberare a patriei sale, ca poporul bulgar, fraţii sĕi, in libertate se aibă viaţă.

Naţiunele, cari nu au bărbaţi gata a-şi jertfí viaţa pentru libertate, ci rabdă sclăvia şi li priveşte viaţa fără libertate, nici n'au viaţă, nici că merită a trăí.

Capul lui Botoff au fost mai multe ḑile infipt şi espus in Wratza, apoi l'a furat un bulgar şi l'a ingropat. Dar fiind că acest bulgar a repausat in curênd, nu se ştie unde se odihneşte capul şi corpul lui Botoff. In Wratza se ridică acum un monument. Pe piedestal stă Botoff in uniforma sa de Voievodă, sabia in mâna dreaptă aredicată. Colţurile gardului poartă un ornament deosebit: capetele ciontate a lor patru soci de frunte a lui Botoff, aşa pre cum erau odată infipţi in pari in piaţa Wratzei. Asupritoriul voeşte se spăriă poporul doritoriu de libertate cu lanţurile temniţei, cu capetele in pari — dar scârba şi blăstĕmul îl infrânge, pier şi asupritoriu şi asuprirea, dreptul totdeauna invinge şi libertatea triumfătoare ridică monumente şi pune cununi pe nemurire martirilor luptători pângăriţi de sbirii jăfuitorilor de drept şi limbă. — Aşa a fost şi aşa va fi.

Liturgiă celebrată de insuşi P. S. Sa asistat de Ilustr. Sa Domnul Preposit, m. on. Domn Vicariu, m. on. Domn protopop al Ulpiei Traiane şi a altor 10 preoţi, eară ca ceremoniariu şi lector m. on. Domn secretariu episc. Cântările le-a condus m. on. Aron Papiu profesor de cânt din Blaşiu, care venise şi dênsul ca oaspe, inprovisionând cu invĕtătorii de faţă un chor mic.

După cetirea s. Evangeliei P. S. Sa a ţinut o pastorală acomodată, in care cu citate din s. Scriptură şi s. Părinţi toate tâlcuite după inţelesul poporului rural adunat, a demonstrat cele mai principale dogme de credinţe ale bisericei adevĕrat creştine, mai ales s. trinitatea şi divinitatea Mântuitoriului, in continuu propoveduite prin Spiritul Sânt in biserică, face apoi trecerea la ceremoniele consacrărei, esplicând şi acestea toate pre cum şi insĕmnătatea lor, descrie apoi vieaţa s. mucenici: Victorian, Vitalis şi Nalentin a căror s. moşte s'au aşeḑat in masa altariului, şi in fine indemnând poporul la ţinerea credinţei vestite, care şi de aici incolo li-se va vestí in s. biserică aḑi sânţită, şi pre care biserică aḑi li-o predă spre cultul divin şi incheiă in numele s. Treimi frumoasa şi lunga pastorală. La finea s. Liturgii insuşi P. S. Sa a inpărţit anafora poporului de faţă, şi numai atunci s'a putut vedé mulţimea imensă a poporului, căci inpărţirea a durat preste o oară, şi numĕrul celor presenţi fără esagerare se poate conputa la 2—3000 suflete. După inpărţirea anaforei P. S. Sa fù condus cu litia la casa parochială pre cum şi fusese adus. După conceperea protocolului de consacrare şi după primirea in audienţă, la 1 oară se incepù banchetul, dat de poporul local in sala şcoalei, la care au participat la 70 persoane, toţi veniţi din giur.

Două oare avurăm fericire, de a şedea cu iubitul Archiereu la o masă şi a fi părtaşi bună-voinţei părinţeşti, carea o manifestă in totdeuna, dar aḑi asemenea unui părinte, care reintors dintr'o călĕtoriă indelungată se află in mijlocul fiilor doriţi, a manifestat'o in o mĕsură cu mult mai mare. Insuş incepênd şirul toastelor prin golirea pocalului in onoarea potestăţei spirituale, representată prin S. Sa pontificele român Leone XIII pre cum şi al celei civile representată prin Maj. Sa Impĕratoriul şi regele Francisc Iosif I, a dat inpuls tuturor a inbrăca in cuvinte, simţemintele interne, ce nici n'au intrelăsat cei presenţi.

Ilustritatea Sa Dl Episcop inchină in onoarea şi prosperarea acelora, cari au pregătit aceasta frumoasă serbare, adecă in a poporului credincios, a păstoriului lor sufletesc şi a şefului districtual, pre cum şi a organelor administrative. M. on. Domn Vicariu mulţămind Ilustritatei Sale ridică pocaul intru indelunga vieţuire a Ilustr. Sale. Tot intru onoarea Ilustr. Sale a toastat şi Spect. Domn pretore Iuliu Torna, care dă espresiune fericirei de a puté insoţi pre Ilustr. Sa pentru a doua-oară intru visitare in cercul sĕu pretorial. A toastat m. on. protopop Bociat intru sănĕtatea Ilustr. Sale Domnului preposit, care n'a pregetat in etatea de preste 80 ani se mai revadà tractul unde dênsul mai cu un jumĕtate de secol inainte a desvoltat o activitate atât de roditoare. La acest frumos toast se sculà veteranul preposit şi mulţămind pentru frumoasele urări, inchinà păharul pentru idealul muncei sale de preste 50 de ani, adecă pentru propagatorii luminei in popor, a invĕtătorimei, şi in specie a invĕtătoriului local. Aşa s'a toastat pentru preoţime, invĕtătorime şi femeea română, când avurăm fericire a auḑí şi un toast, nu după formele retorice şi regule iratorice, fără eşit din inimă, cu cuvinte nu alese, insĕ curat româneşti. Bravul jude comunal Moise Hîca, care avuse partea cea mai mare şi la arangiarea festivităţilor, păşi inaintea Archiereului, şi ţinênd un pocal plin in mâni, se adresă cam cu aceste către P. S. Sa: „Sfânţia Ta! Am se vorbesc şi eu ceva. Eu cu alţi mai mulţi ne-am apucat acuma 20 de ani de un lucru, pre care nu ştiam că oare ajunge-vom a-l sfêrşi. Şi Dḑeu ne-a ajutat. Am pus piatră pre piatră, după putinţa noastră, unul mult altul puţin, bagseamă cum l'a indemnat Dḑeu, şi am făcut. Au fost poate şi de aceia, cari ne-au luat in rîs, noi insĕ i-am lăsat, că şi in patimile Domnului se ceteşte: „iartă-le lor părinte, că nu ştiu ce fac". Şi noi am lucrat şi am gătat, eară Sânţia Ta ai venit se ne binecuvintez lucrul. S. Ta (şi aici îl năpădiră lacrimele) noi nu putem se-ţi resplătim truda, dar ḑic: fie faţa Sfânţiei Tale cinstită inaintea Tatălui ceresc, şi câţi paşi ai trudit şi ai făcut venind la salaşele noastre se-Ţi fie resplătite cu binecuvêntarea Dḑeu Tatăl. Sĕ trăeşti la mulţi ani!" Apoi golindu-şi păharul până la fund, l'a intors, ca semn că nici atâta rĕu nu doreşte părintelui sĕrbătorit. Archiereul adânc mişcat ciocnind păharul cu judele repeţind i-a ḑis: „'Ţi mulţămesc birĕule pentru frumoasele urări, se trăeşti!" Şirul toastelor l'a incheiat Ilustr. Sa ridicând un toast in onoarea ven. membrii consistoriali, cari au decis consacrarea bisericei, a Ilustr. Sale Domnului preposit, a m. on. Domn secretariu, pre cum şi a Spect. Domn cantore catedrale, cari l'a ajuturat la actul consacrărei, şi mulţămind la acestea Ilustr. Sa Dl preposit, s'a ridicat masa, plecând Archiereul cu suita insoţitoare intru visitare canonică la comunele Lunca Cernei sup. şi inf. pre cum şi a altor parochii din vicariat, eară partea cea mai mare a oaspeţilor şi-a mai petrecut până către sară, când unul fie-care s'a reintors la ale sale, ducândul cu sine suvenirile unei petreceri curat româneşti.

Ar mai fi se amintesc şi doi donatori ai nou sânţitei biserici. Spect. Doamnă Adolfina Moldovan vĕd. Oltean a lucrat două aşternute frumoase pre masa s. altariu, ear' on. Iacob A. Nicolescu, cleric patruanit a donat una cădelniţă de argint de chină, cari marinimoşi donatori află-şi şi pre calea aceasta mulţămita credincioşilor din Cârneşti.

Spre incheare rog pre atot puternicul Dḑeu, ca esemplul bravilor români Cârneşteni se fie imitat şi de alte parochii române, căci ridicând biserici in cari resună credinţa adevĕrată şi păstrând acea credinţă ereḑită, nu legile duşmane aduse in contra bisericilor noastre, dar „nici porţile infernului, nu le vor invinge." — Ostrov, in 10 Octomvre st. n. 1894. *C. Sch. St.*

Din legile ţĕrii.

Legea despre economia şi poliţia de câmp.

Capul IX.

Despre poliţia de câmp.

(Continuare.)

§. 81. Personalul jurat pentru slujba pazei de câmp se consideră in eserciarea slujbei sale de păzitoriu public şi are toate acele drepturi intemeiate in lege, ce compet organelor siguranţei publice. (§. 165, artic. de lege V din 1878 şi §. 47, artic. de lege XL din 1879).

§. 82. Păzitoriul de câmp perde capabilitatea de dovadă dacă se iveşte vr'una din pricinile inşirate in §-ul 76, afară de scăderea trupească atrasă in implinirea chemării sale, in care casuri numai de cât este de a se dimite din slujbă.

§. 83. Fie-cine este datoriu a asculta provocarea oficială ce păzitoriul de câmp o face in sfera sa de competinţă, eară păzitoriul este sub grea respundere datoriu a se abţinê de la ori ce procedere contrară legii. (Regularea mai deaproape a responsabilităţii păzitorilor de câmp se va statorí in ordinaţiunea de esecutare).

§. 84. Păzitoriul de câmp are dreptul de a zălogí, sau in lipsă de zălog potrivit sau dacă respectivul nu vrê se dee zălog, a duce la antistia comunală pe acela, pe care-l prinde furând sau ruinând lucrurile pe teritoriul ce îi s'a dat lui spre pază, dacă pe acela nu-l cunoaşte cine-i sau dacă acela n'are domicil stabil.

Pe alţi indiviḑi poate deţinê numai, dacă se opune provocării păzitoriului de câmp, îl insultă cu vorbe sau dacă face daună insĕmnată.

§. 85. Dacă acela, pe care păzitoriul de câmp vrê se-l deţină, vrê se fugă, pe acela păzitoriul îl poate prigoní şi îl poate deţinê chiar şi afară de hotarul pazei sale.

§. 86. Păzitoriul de câmp este datoriu a lua obiectele furate sau instrumentele ruinătoare ce le găseşte la indiviḑii pe cari i-a prins la furt sau la ruinarea lucrurilor, are mai departe drept a lua de la persoane temeinic suspecte de păgubirea câmpului uneltele economice dacă îi găsesc pe pămênt străin, dacă ei nu pot adeverí că spre ce scop au adus cu sine acele unelte. (Va urma.)

Cronică.

Spre ştire celor interesaţi. Avênd in vedere că in mult preţuitul ḑiariu ce redigeţi, faceţi din când in când cunoscut atari legi şi ordinaţiuni care interesează mai de aproape poporul nostru, 'mi iau voia a aduce la cunoştinţă cumcă inaltul ministeriu prin ordinaţiunea sa nru 58.332 ex 1891 partea a III-a punct. 12, care sună despre incasarea vamei de têrg, prescrise cumcă preoţii cari vin in cause oficioase şi sunt proveḑuţi cu insignii bisericeşti, va se ḑică sunt imbrăcaţi in reverendă, sunt scutiţi de vama ce este a se plătí. De şi e aici vorba de un drept mic totuş este un drept şi e bine ca se ne ştim folosí de el. De şi arendaşii şi vămaşii de la oraşe ar trebuí se ştie sau dacă au studiat această ordinaţiune se o şi esecute totuş, insĕ nu o fac, ci numai dacă li-se cere espres făcêndu-se provocare la numita ordinaţiune ministerială, apoi n'au in cătrău, trebue se o respecteze. Preoţii nostri vor face bine dacă mergênd la oraşe in cause oficiale se vor insinua la arendaşul general preste vama de têrg şi vor cere se li-se asigureze dreptul garantat prin numita ordinaţiune, adecă de a fi scutiţi de vamă la intrarea in oraşul unde au trebi oficioase. — Silha, in 21 Octomvre 1894. Isaia Poviciu paroch.

Necrolog. Iuliu Cotta, practicant de notariu, fiul Dlui Iustin Cotta preot in Giulvez, după un morb indelungat de pept a reposat in 6/18 Octomvre in etate de 23 ani şi s'a inmormêntat in 7/19 c. in cimiteriul din loc cu pompă rară. Serviciul funebral a fost sevêrşit de preoţii Gavril Cotta, Dimitrie Cotta din Pustinişiu, Pavel Cimponeri

din Cebza, Ioan Tinca din Macedonia și Nicolae Popa din Feni care a ținut și o cuvêntare funebrală cu textul „Amară e moartea, când omul e june“ ... Ceremoniile funebrale au fost esecutate de corul școlarilor sub dirigința Dlor invĕțători Stefan Alexa și Pantelimon Dajdea ambii din loc, acompaniați și de invĕțătorii Ioan Gruescu din Cebza, Simeon Miloșiu din Macedonia, Petru Ferențu din Pustinișiu și invĕțătoriul din Feni. Amicii și cunoscuții au cumpĕrat o cunună foarte frumoasă pe panclica căreia era scris: „Neuitatului nostru amic“. Cununa a fost dusă in fruntea cosciugului de Domnișoara Măriora, fiica Dnei Iancoviciu, care representa pre mireasa, insoțită fiind de un tiner carele representa pre mirele. Poporul din comună incă n'a pregetat a-i da ultimul tribut de recunoștință, participând intr'un numĕr foarte frumos. Jalea ce s'a manifestat nu se poate descrie. Pre reposatul îl deplâng neconsolații sĕi părinți Iustin și Ștanțica, frații Alexandru și Helena, apoi numeroase rudenii. Fie-i țerina ușoară și memoria neuitată! — Un participant.

Foc. La 19 Octomvre st. n. 1894 jucându-se fetița lui Jica Popescu, locuitoriu in Lalașinț cu aprinjoare, s'a aprins cânepa și a luat coperișul foc ardênd cucuruzu, 2 bancnote de câte 50 fl și alte unelte economice. Deci mai multă grijă de copii mici. Dauna se urcă la 300 fl. v. a. Păgubitul Jica Popescu adresându-se către Ilustritatea Sa Domnul Zeno de Mocsonyi ca către un mare binefăcĕtoriu al Românilor din intreg ținutul, i-a donat lemnele de lipsă pentru casă din pădurea DSale. Dḑeu se-i remunereze astfeliu de jertfe!

Congresul bisericei greco-orientale române. Pe ḑiua de 13 Octomvre era se fie convocat congresul bisericei române gr. or. după periodul espirat de 3 ani. Congresul insĕ nu s'a putut intruni, deoarece autoritatea superioară bisericească n'a primit incă nici până aḑi ingăduință de la Majestatea Sa, prin guvern. Suntem nedumeriți, a ști, cari sunt causele acestei neingăduiri.

La esamenele de oficeri, ce s'au făcut in Clușiu in ḑilele de la 20—29 Septemvre n. c., după cum ni-se scrie, s'au supus 29 de voluntari, intre cari și patru Români. Au fost respinși 7, dintre cari numai la 5 li-s'a permis se mai cercetezo școala de voluntari, ear ceialalți doi vor avé se servească anul al doilea la companiă. Românii, cari toți au depus esamenul cu succes bun, sunt aceștia: Laurian Voda, Ambrosiu Plăian, Ioan Pĕcurariu și Vasiliu Morariu. Dintre cei 22, câți au depus esamenul cu succes, s'au activitat 5 inși.

Nou advocat român. Domnul Dr. Gavrila Cosma a depus censura de advocat și își va deschide cancelaria advocațială in Beiușiu.

Hotelul „Sedan“ in Făget l'a luat in arêndă Domnul Ioan Popa, cu incăperi comode și sănĕtoase pentru călĕtori, cu culină escelentă și ieftină, cu bĕuturi alese și cu servițiu prompt. Recomandăm deosebitei atențiuni a publicului românesc acest hotel român care promite a corespunde tuturor recerințelor moderne.

Apoteca „La vulturul negru“. Apoteca orășenească „La vulturul negru, ce se află in piața seminariului din Timișoara, este una din cele mai bune și mai veche și s'a intemeiat incă in anul 1735. Această apotecă este astăḑi averea Domnului Teodor Albert, care a inzestrat'o din nou cu toate cele de lipsă, câte se cer de la o apotecă de rangul intâiu. Afară de acea in această apotecă se vorbește deplin și limba română și toți vor fi serviți cu cea mai mare prevenire.

Pentru biserica română din Maiere au mai contribuit Elena Delian, Mihaiu Geodan câte 10 fl. Maria Iorgovici 2 fl. Catarina Giuchici 1 fl. v. a.

Acții de vêndut. Cel ce vré se cumpere acții de ale institutului de credit și economii „Arieșana“ din Turda, sĕ se adreseze la S. Moldovan, agent la „Transilvania“ in Bethlen (Ardeal.)

O rugare. Apropiându-se timpul de a se pune socotelile finale despre banii colectați și incurși pentru nou zidita noastră biserică, rugăm respectuos pe toți onorabilii Domni cari au primit liste de colectare numerisate se binevoiască a ne trimite in timpul cel mai posibil scurt acele liste fie cu ori și ce resultat. Mulțumind și pe această cale tuturora pentru binevoitoarele sprigniri și osteneli dovedite, remânem cu toată stima: — Timișoara-Maiere, pentru comitetul parochial gr. or. român: Constantin Mihailovici president, Ioan Barbu actuariu.

Sânțirea unei școale nouĕ. Duminecă la 25 Septemvre a. c. s'a sânțit școala cea nouă a parochiei noastre Négra, o parochiă aceasta, nici mare nici avută, și totuș, stimulată fiind de simțul de pietate creștinească, a inălțat și dênsa un edificiu școlariu, carele corespunde exigențelor pedagogice. Sânțirea atinsei noue locuințe a Muselor naționale românești s'a indeplinit prin părintele inspector em. cercual de școale, presbiter parochial de Ignești și Minead Ioan Munteanu, ca delegat protopresbiteral, asistat de preotul local părintele Petru Ardeleanu, in cooperațiune cu docintele parochial Lupu Rufu din Ignești și a cântăreților din localitate, in presența câtorva fruntași din jur și a poporațiunei din Négra, carea concursese la s. biserică, cu fața voioasă, ca in prima ḑiuă a sântelor Pasti.

Necrolog. In Lugoș a repausat și a fost inmormêntat cu pompă cuvenită Vasilie Ienea, fost aplicat la magistratul orășenesc, in etate de 45 ani, unul dintre cei mai eșcelenți tenoristi ai reuniunii române de cântări. Fie-i țerina ușoară!

O nouă coloniă. Cetim in foile străine că politica de colonisare in comitatul Caraș-Severin, inaugurată de fostul ministru de agricultură contele Bethlen, se va continua. Acuma este vorba sĕ se creeze o coloniă nouă intre comunele românești Balinț și Valea-lungă. Complexul de păduri de 8000 jugere din acel ținut se va têrși incă in est an de tot de către cunoscuta firmă jidană Baiersdorf & Biach și noua coloniă va fi inființată apoi deja la primăvara anului 1895. — In adevĕr o mai mare ignorare și desconsiderare a elementului românesc nici nu se poate inchipui, care element tocmai in acel ținut sĕrac de pămênt are se susțină o grea luptă de esistență de pe o ḑi pe alta. Acesta ce feliu de patriotism părintesc este oare onorabile guvern!?

Lupi. In est an lupii se ivesc tare de vreme, ceea-ce după regulele țeranilor inseamnă că va fi o iarnă grea. Impregiurul comunei Iassenova lângă Biserica-albă alaltăeri noaptea doi lupi au pătruns in lăptăria lui Pavel Bozgan, ce se află la poalele munților, și au ucis doi viței. Servitoriul care a vrut se spărie cu o pușcătură de pistol fearele, de abia și-a putut mântuí viața, urcându-se in grabă intr'un șopron de fên.

Un funcționariu dilapidătoriu. Foile patriotice earĕ ne aduc știrea despre un funcționariu de stat care a dilapidat bani publici. Anume ele scriu, că tinĕrul Iuliu Kniezer a dilapidat preste trei mii floreni din epistole și din asignate de bani. Necredinciosul funcționariu de stat a fost deținut in prinsoarea poliției.

Moarte prin spaimă. In Cincibiserici băiatul de șepte ani al unui țeran a adunat mai in ḑilele trecute frunze de fagi pe seama vermilor de mĕtasă. Cu acest prilegiu băiatul a călcat din intêmplare pe o șopêrlă și din această pricină așa s'a spăriat de a căpĕtat sgâriuri de inimă și pin această boală a și murit.

Economiă.

Têrgul de vite din Viena. In 24 Octomvre s'au adus 3393 vite unguresti, 776 galițiane, 1934 germâne, la olaltă 6112 dărabe de tăiat; intre acestea au fost 2956 ingrășate și 1640 neingrășate. S'au vêndut boi ingrășați unguresti cu 54 fl.—65 fl. prima 68 fl. galițiane 54 fl.—63 fl. prima 66 fl. eseptional; germâne 55 fl.—66 fl. prima 70 fl. de maja metrică. Cualitate mai slabă 48 fl.—56 fl. Tauri și vaci 23 fl.—39 fl. maja metrică cu viață cu tot, fără darea de consum. —

Iernarea căpăținilor de varză. Spre a le ierna in stare crudă, căpăținile de varză (curechiu) și de chil (chel, varză creață) se scot cu rădĕcini cu tot și se așeadă in pivniță cu rădĕcinile printre nĕsip mĕrunt sau și mai bine intr'o groapă de 30—40 centim. adêncime. In ajunul iernii se aștern deasupra gropii lați sau araci (pari, pocii) de fasole, apoi paie sau frundiș. Cu inceperea gerului, așternutul se ingroașe.

In timpul mai nou s'a adeverit, că varza iernează mai bine ingropată fiind cu rădĕcinile in sus.

Groapa de iernat se va face la cel mai inalt loc al grădinii, nu cumva sĕ rĕsbată apa care ușor poate cășuna trecerea căpăținilor in muceḑire. —

O nouă cale ferată. Pentru construirea căii ferate Sân-Miclăușul-mare—Măcău—Vásár-hely representanța comunei Sân-Miclăușul-mare a votat in ședința sa din urmă 100.000 fl. v. a. prin care sumă construirea căii ferate este asigurată.

Călindariul sĕptĕmânei.

Octomvre — are 31 ḑile. — Brumărel.

Ḑilele	Călindariul Iulian v.	Călind. Gregorian
Duminecă	9 † S. ap. Iacob	21 Alice și Urs.
Luni	10 S. Eulampiu	22 Cordula
Marți	11 † S. ap. Filip	23 Severin
Mercuri	12 S. m. Pr., Tar.	24 Arch. Rafael
Joi	13 M. Carp. și Pap.	25 Crisant și Dar.
Vineri	**14 Cuv. Paras.**	26 Demetriu
Sâmbĕtă	15 S. m. Lucian	27 Sabina

Posta redacțiunii.

Domnului Dr. Vidi: Cele din nou impărtășite, de și demne de atențiune, totuș sunt prea voluminoase, prea pe larg fără de trebuință. Sunt bune pentru informațiunea noastră și vom estrage și publica cu timp esența.

„Sentinelei“ de lângă Detta: Prea pe larg; insĕ vom vedé in numĕrul proxim.

Têrgul de producte.

In piaţele din ţĕrile esterne comerciul este mai vivace, preţurile sunt staţionare.

In piaţa din Bpesta comunicaţiunea şi comerciul e aproape ca in sĕptĕmăna trecută. Speciele de grâue principale se căutau. Ele variază in preţuri.

Grâu curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In sĕptĕmâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea sĕptĕmânei sĕ urcă la 190,000 măj metrice.

Ovesul. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 6 mii de măji metrice şi se plătea, amĕsurat cualităţii, cu 5 fl. 65 cr. — 6 fl. 20 cr. per m. m.

Cucuruzul, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 6 fl 25 cr.—6 fl 30 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 5 fl 50—5 fl 52 crueeri. Cel slab 4 fl. 30—4 fl. 50 cr.

Grâul este fluctuant. Preţurile variau cu 6 fl 30—6 fl 41 cr.

Sĕcara incă sau căutat, cumpĕrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 8000 măji metrice, iară preţul se stăbili in fine cu 5 fl. 50 cr. — 5 fl. 80 cr.

Sĕcara de primăvară se da cu 5 fl. 20 cr. — 5 fl, 40 cr. in fine insĕ remase cu 5 fl. 32 cr. — 4 fl. 42 cr.

Orzul de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 20 cr. — 5 fl. 40 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 5 fl. 80 cr. cu vamă cu tot.

Păstăioase. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: Păsula puţin căutată măre albă 7 fl. 50 cr. rotundă 9 fl. 25 cr. sură 7 fl. 25 cr. pistriţă 7 fl. 50 cr. pitică 10 fl. 25 cr. Mazere 8 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. Linte, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 20 fl. Mac sur 19 fl. vênĕt 20 fl. Chimin, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate se pricepe, per 100 kilogramuri).

Sĕmênţuri. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 6 fl. 25 cr.— 6 fl. 75 cr. mohor 9 fl. 50 cr. — 10 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de Iin 10 fl. 20 cr. — 12 fl. 50 cr.

Gogoaşe 10 fl 50— 12 fl 75.

Victualii. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 3—5 fl. Găine 90 cr. 1 fl 20 cr. — 1 fl. 30 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 60 cr. Ciurcan 3 fl. 50 cr. = 5 fl. — cr. Reţe 1 fl. — cr. — 1 fl. 40 cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 50 cr. per păreche en gros.

Oauĕ, 50 până 52 dărabe 1 fl. 20 cr.

Cartofi (crumpiri, baraboi, mere de pământ) au cădut cu 10 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 80 cr. rosa nuoi 2 fl 60 cr. ca covrigii 4 fl 50 de fabrică 1 fl. 60 cr.

Prune sêrbeşti 8 fl. 30— 16 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — Mierea destilată cu 33 fl. — Ceara, notează 153 fl.

Ceapa in cuantităţi mari a remas cu a 4 fl. 80 — Aiul 37 fl (per 100 Kilogr.)

Lâna. Têrgul a fost bins cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in sĕptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

Carnea de viţel. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 40 cr — 45 cr. tăiaţi 65 cr. — 70 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

Porcii 40—45 cr. de chilă.

Unsoare de porc 49 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 42 fl. — 46 fl 50 cr. amĕsurat cualităţii.

Piei brute. In sĕptĕmâna trecută s'au vêndut mai cu seamă piei de oaie, anume 6000 dărabe sêrbeşti cu 97 fl. — 2000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2600 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

Tariful zonelor

pentru căile ferate de stat reg. ung.

Valid din 1 August 1891

ntre Timişoara si urmatórele staţiuni.

Preţurile comunicaţiunii-vecine:

Pentru trenurile Personal = Omnibus sĕu mestecate

Zona	I clasa	II clasa	III clasa
1	—.30 cr.	—.15 cr.	—.10 cr.
2	—.40 cr.	—.22 cr.	—.15 er.

Staţiunile comunicaţiunii-vecine

	Zona		Zona
Beregseu	2	Szakálháza	1
Merczyfalva	2	Siag	1
Recasiu	2	Sant-András	1
Remetea	1	Jebel	2

Tariful de zone general

	Trenuri pers. omnib. sĕu mest.			Trenuri accelerate		
Zona	I clasa	II clasa	III clasa	I clasa	II clasa	III clasa
1	50	40	25	60	50	30
2	1.00	80	50	1.20	1.00	60
3	1.50	1.20	75	1.80	1.50	90
4	2.00	1.60	1.00	2.40	2.00	1.20
5	2.50	2.00	1.25	3.00	2.50	1.50
6	3.00	2,40	1.50	3.60	3.00	1.80
7	3.50	2.80	1.75	4.20	3,50	2.10
8	4.00	3.20	2.00	4.80	4.00	2.40
9	4.50	3.60	2.25	5.40	4.50	2.70
10	5.00	4.00	2.50	6.00	5.00	3.00
11	5.50	4.40	2.75	6.60	5.20	3.30
12	6.00	4.80	3.00	7.20	6.00	3.60
13	7.00	5.30	3,50	8.40	6.50	4.20
14	8 00	5.80	4.00	9.60	7.00	4.80

Consemnarea statiunilor

a a numerilor zonelor de cari se ţin acele staţiuni in comunicaţiunea cu Timişióra:

	Zona		Zona		Zona
Abony	13	Kis-Kőrős	13	Puszta-Tenyő	12
Alcsi	13	K. K. Dorozsma	8	Radna-Lippa	6
Algyő	8	Kistelek	9	Rakasdia	8
Anina	11	Kis-Szálás	12	Rácz-Szt-Péter	8
Arad	4	Kigyos	6	Remetea	1
Baja	13	Konop	7	Rekás	1
Bajmok	12	Cornea	9	Rom.-Bocşan	5
Bács Almás	12	Cőrpa	7	Rőszke	8
Baziasiu	8	Kőtegyán	10	Sarkad	10
Beregseu	1	Krassova	10	Siag	1
Berzava	8	Kruşovacz	10	Sámson	10
Bichisiu	9	Curticiu	5	Sárafalva	7
Békesföldvár	8	K. Kun-Szálás	12	Soborsin	9
Bel.-Chiseteu	3	Kutvőlgy	10	Szabadka	10
Birda	3	Lesz	12	Sofronya	4
Bikity-Borsod	12	Lizzava	10	Szajol	13
Branyitzka	12	Lőkősháza	6	Szakálháza	1
Ciaba	8	Logosiu	3	Salonta	11
Csantavér	11	Maidan	9	Szarvas	12
Cs. Keresztur	13	Maros-Ilia	12	Szatymaz	8
Cséffa	12	Mehadia	11	Szeged	7
Csikeria	11	Merczyfalva	1	Szent-Audrás	1
Ciongrad	12	Mezőberény	9	Szent-Hubert	3
Csorvás	9	Mező-Keresztes	13	Szolnok	13
Detta	2	Mező-Tur	11	Szőregh	7
Deva	13	Militics	13	Stam. Moravicza	3
Fegyvernek	13	Mokrin	11	Tavankut	11
Biseric'a-alba	7	Moritzföld-Soşdia	4	T.-Szlatina	8
Félegyháza	11	Nagy-Kikinda	4	Teregova	9
F.-Vásárhely	13	Nagy-Kőrős	13	Topolya	19
Gataia	3	Nagy-Szt-Miklos	7	Topletz	12
Gavoşdia	5	Nagy-Várad	13	Topolovetz	2
Gerendás	8	Német-Bocsán	5	Totvárad	6
Gertenyes	4	Német-Ság	2	T.-Szt.-Miklos	11
Gurasada	12	Nyársapót	13	Uj-Arad	2
Glogovatiu	4	Oravitia	9	Vadkert-Tuzlar	13
Gyertyámos	1	Orczyfalva	1	Valkány	7
Gyoma	10	Orosháza	10	Valizzora	5
Gyorok	5	Oroszlámos	6	Varjas	1
Gyula	9	Orsiova	12	Váradpüspőki	4
Halas	12	O.-Bessenyő	6	Várad Velentie	13
H. Feketehegy	13	Örményes	8	Verbász-Kula	13
Baile Erculane	11	Osi	12	Verciorova	13
Horgos	9	Palics	10	Versecz	12
H.-M.-Vásárhely	9	Paulis	6	Vinga	3
Jablonicza	10	Perjámos	8	Vojtek	9
Iassenova	6	Piski	13	Zsaguzsen	5
Iám	7	Podporány	5	Zám	12
Caransebes	6	Porta Orientalis	9	Zombor	12
Cavaran Sacul	5	Puszta Bánréve	12	Zsebely	3
Kecskemét	12	Puszta-Páka	12	Zsidovin	5
Kelebia	11	Puszta-Peteri	10	Zsombolya	3
Kétegyháza	6	Pnszta-Poo	12		

Toate celelalte staţiuni se ţin de zon'a 14.

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 25 Octomvre 1894.

După notările societăţii „Lloyd" din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 77 chilog. per 100 chilog.	5.65—5.70
„ „ „ 78 „ „ 100 „	5.80—5.85
Sĕcară „ „ „ „ „ 100 „	4.80—4.85
Orz „ „ „ „ „ 100 „	5.10—5.50
Ovĕs, venturat per 100 chilogr.	5.40—5.50
Cucuruz, nou „ 100 „	4.50—4.55
Rapiţă, „ 100 „	9.40—9.50

Bursa de bucate din Budapesta.

De la 24 Octomvre 1894.

Grâu de primavară	fl. 6.74	—
„ „ toamnă	fl. 6.27	—
Ovĕs de toamnă	fl. 5.80	—
„ de primavară	fl. 6.07	—
Cucuruz per Mai—Iuni	fl. 5.90	—
„ „ Sept.—Oct.	fl. 6.23	—
Rapiţă	fl.11.15	—
Grâu nou pro 1895	fl. 7.12	—

Bursa de Budapesta din 23 Octomvre 1894.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	4%	118.60
„ „ „ „ 10.000	4%	—.—
„ „ „ „ pr. 31 Mart.		118.30
„ „ coroane ung.	4%	95.40
„ „ „ „ pr. 20 Mart.	4%	95.10
Obl. căilor fer. orient. 1876	5%	124.—
„ „ „ de stat, 1889, aur.,	4½	127.50
„ „ „ „ „ „ arg.	4½	103.—
Obl. cu premii ung., 100.		153.50
„ „ „ „ 50,		153.50
Obl. de desdaun. regal., am., ung.,	4½%	101.—
„ „ „ „ croate	4½%	102.—
Bonuri rur. ung.	4%	96.—
„ „ croate	4%	99.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	145.50
„ hipot. croate, 100.,	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni, 180,		—.—
Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov.	4²/₁₀	98.50
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	4²/₁₀%	98.50
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul.	4²/₁₀%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Oct.	4²/₁₀%	98.50
Renta de aur austr.	4%	119.75
Datoria de stat austr. 1854. 250,	4%	150.—
„ „ „ „ 1860, 500	5%	147.—
„ „ „ „ 1860, 100	5%	159.50
„ „ „ „ 1864, 100		198.—
„ „ „ „ 1864, 50		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4½%	101.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	119.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	38.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	39.—
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	105.—

Scrisuri fonciare.

„Albina", inst. de econ. 5%	102.50
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	100.—
„ „ „ „ „ 5%	101.—
„ „ „ „ „ 5½%	101.—
„ de credit ardeleană 5%	100.—
„ „ „ „ 4¹/₁₀% 40 ani	99.—
„ „ „ „ 4¹/₁₀% 50 ani	98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%	102.50
„ „ „ „ „ 5½%	—.—
„ „ „ „ „ 6%	—.—
„ „ „ „ „ 4½%	100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
„ „ „ 106 5% 40 ani	—.—
„ „ „ „ III. emis. 5%	102.50
„ „ „ „ IV. emis. 4½%	100.50
„ I. de credit din Timişoara 5%	102.—
„ I. „ „ „ „ 4½%	99.50
Imprumut. bancii ung. hipotec. 4%	128.—

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.90
„ „ „ „ verig.	5.94
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.88
„ de 20 franci	9.92
20 marce	12.19
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	11.29
100 marce germ. in papir	61.37
„ „ „ de bancă pr. 31 Maiu	61.37

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	178.50
Sorţuri din Buda 40	63.—
„ „ „ st. austr.	65.—
Sorţuri reun. „Io-sziv" 2	3.30
„ „ „ austr.	3,60
„ crucea roşie 5	12.50
„ „ „ austr.	13.50
Obligaţiunile basilicei 5	—.—
„ „ bpestan	10.75
„ „ austr.	11.—
„ crucea roşie italien. 25 lire	12.50
„ „ „ „ austr.	13.50
Instit. de cred. austr. 100	200.—
Crucea roşie austr. 10	19.50
Sorţi Pálffy 40	58.50

Bursa din Bucuresci pe ȡiua de 23 Octomvre 1894.

EFECTE	Dobêndă	SCADENTA CUPOANELOR	OFERITE cu banĭ gata
IMPRUMUTURI DE STAT ROMANE			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct,	$100^3/_4$
„ amortibilă	5%	Apr.—Oct.	$97^1/_8$
„ „ din 1892 .	5%	Ianuarie Iulie	98
„ „ „ 1893 .	5%	Ianuarie Iulie	$98^1/_8$
„ „ $32^1/_2$ mil. .	4%	Ianuarie Iulie	$84^1/_2$
„ „ 50 mil. . .	4%	Ianuarie Iulie	$83^3/_4$
„ „ 274 mil. .	4%	Ianuarie Iulie	$85^1/_2$
„ „ 45 mil, . .	4%	Iunuarie Iulie	$86^3/_4$
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung)	5%	Ianuarie Iulie	—
Obl. de Stat (conv. rur) . .	6%	MaiuNoembre	$100^3/_4$
„ casei pens. a 300 leĭ . .	10	MaiuNoembre	277
IPMRUMUTURI DE ORASE			
Obl. ale com. Bucuresci 1883	5%	Ianuarie Iulie	$86^1/_2$
„ „ „ „ 1884	5%	MaiuNoembre	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	MaiuNoembre	$87^1/_4$
IMPRUMUTURI DE SOCIETATI			
Scris. func. rur.	5%	Iulie Ianuarie	92
„ „ urb. Bucuresci . .	7%	Iulie Ianuarie	102
„ „ „ „ . .	6%	Iulie Ianuarie	100
„ „ „ „ . .	5%	Iulie Ianuarie	87
„ „ „ Iași	5%	Iulie Ianuaríe	$79^1/_2$
Obl. soc. de basalt	6%	Iulie Ianuarie	95

ACTIUNI	Ultim divid.	Valoarea Nominala	
Banca naț. a Rom.	86	500	—
Soc. de asig. Dacia-Rom. . .	35	200	—
„ „ „ Naționala . .	36	200	—
„ „ „ Patria	—	100	—
„ rom. de construcțiuni .	15	200	—
„ de basalt	30	250	—
„ pentru fabr. hârtiei	—	100	—

MONETE	OFERITE cu bani gata
Napoleonul	—
Galbenul austriac . . .	—
Coroana germană (marca)	—
Lira sterlină	—
Lira otomană	—
Imperialul rusesc	—
Florinul austriac de hărtie	—
Rubla de hărtie	—
Aur contra argint (agiul) .	0%

CEREALE	Greutatea in libre	OFERITE hectolitrul
Grâu	60	8
Porumb	60	5·75
Secară	—	—
Ovĕs	—	—
Orz	—	—
Rapiță	—	—
Fasole	—	—

SCHIMB	CURSUL
Londra . . cek	25.41
„ . 3 lnni	25.27
Paris . . cek	101
„ . 3 luni	100. 25
Francia . cek	—
„ . 3 luni	—
Viena . . cek	$203^1/_4$
„ . 3 luni	$201^1/_4$
„nap. (scurt)	—
Berlin . . cek	124.35
„ . 3 luni	123.70
Germania . cek	—
„ 3 luni	—
Amsterdam3 luni	—
Petersburg 3 luni	—
Belgia . 3 luni	99.90
„ . (scurt)	—
Elveția . 3 luni	—
Italia . . 3 luni	—

Invitare la prenumerațiune.

„Foaia de Duminecă“ a ȡiarului „Dreptatea“, apare odată pe sĕptĕmână in estensiune de cel puțin 8 pagine cu ilustrățiuni, este intocmită pentru trebuințele țĕranului român și costă

pe un an fl. 2
pe ½ an fl. 1

(„Dreptatea“ care apare in fiecare ȡi de lucru costă 1 fl. pe lună, 12 fl. pe an. Cine abonează „Dreptatea“ capetă și „Foaia de Duminecă“ gratuit).

Abonamentele se fac mai cu inlesnire prin mandate postale. Domnii abonenți sunt rugați a insema pe cuponul mandatului foaia și timpul pentru care trimit abonamentul, precum și adresele lor corect și legibil.

Adresăm inteliginței noastre rugarea, se binevoiască a recomânda poporului de la țară abonarea acestui organ menit a contribuí la educățiunea politică, culturălă și economică a poporului român.

Abonamentele se trimit la adresa Administrațiunei ȡiarului „Dreptatea“ in Timișoara. (Temesvár, Stadthausgasse Nr. 4.)

Administrațiunea.

S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acțiuni“ in Timișoara.